

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelj
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto I.

V Celovcu 25. aprila 1882.

Št. 8.

Dr. Vošnjakov govor zastran ljudskih šol na Koroškem.

(Dalje.)

Deželni šolski svet za to peticijo ali prošnjo v letu 1878, kakor se samo od sebe zastopi, ni nič maral; izdal je marveč odločbo, naj vse ostane pri starem. Pri tej priložnosti je pa deželni šolski svet skorej ravno to omenil, kar so župani omenili v svojej izjavi, tako da se mi res čudno dozdeva, kako se lepo strinjate obe te izjavi. To mi misel navdaja, da se je ta izjava porodila vse drugod, ko v prostem zborovanji županov. Deželni šolski svet namreč pravi v svojej določbi nasproti katehetom (bere): „Klasifikacija ni potrdila tega, česar so se kateheti v svojej peticiji bali; kajti v vseh teh šolah je 98.6 odstotkov tudi v krščanskem nauku znalo toliko, kolikor šolske postave zahtevajo, in le samo 1.4 odstotkov tega ni znalo.“ Gospoda moja! Kdor ve, koliko da pomenjajo take klasifikacije v ljudskih šolah, bode tudi vedel, da ta opomba toliko ne pomenja. Sicer pa so ti kateheti v vlogi na ordinarijat, o katerj bom še govoril, sami povedali, odkod to pride.

Ako bi namreč kateheti ostro postopali, kakor jim predpisuje šolska postava, ako bi zahteve, katere bi se morale staviti, tudi stavile, da bi potem zelo malo otrok moglo prestopiti v više razrede, potem bi klasifikacija v krščanskem nauku skoro vsem otrokom branila prestopiti v više razrede. Kateri katehet pa bi se hotel takemu sovraštvu v občini izpostavljati? Tega ne bode nihče storil in zato so zahteve kolikor mogoče pomanjšali in na podlagi teh klasificirali. To se godi in se je vedno v ljudski šoli godilo, ker nimajo pričala ljudske šole dalje nobenega pomena za življenje. Klasificiranje ljudske šole še tolike veljave nima, da bi iz nje prestopiti se moglo v srednje šole, narediti se mora iskušnja, predno se more prestopiti v srednje šole. Zato ne bode nobeden katehetom za zlo jemal, če se takej mrznji in gnjevu od strani občine izpostaviti nočejo.

Na ta deželnega šolskega sveta odgovor, kateri je došel knezoškofijskemu ordinarijatu, je knezoškofijski ordinarijat v Celovcu se čutil primoranega, da je poslal rekurz na ministerstvo. Takrat je bil rajni Wiery knezoškof koroški. Bil je Nemeec in priučil si je še le v moški starosti slovenščino. On je spredvidel, da mora slovensko znati, ako hoče kot duhovnik delati po slovenskih farah, temveč pa, ako hoče škof biti take škofije, v katerj je skoro tretjina prebivalcev naznanila, da se med sebo v vsakdanjem življenji poslužuje

slovenskega jezika. Pri zadnji ljudski štetvi je namreč na Koroškem od vseh prebivalcev naznanilo 102.252 ljudi, da doma med seboj govorijo slovensko, 241.585 ljudi pa nemško.

Knezoškofu Wiery ju se torej ne more očitati, da je imel do Slovencev prenapete ljubezni ali prenapete mrznje, temveč ljubezni toliko, kolikor je ljubezni imel do vseh prebivalcev; kajti čutil se je za višega pastirja v veliki občini, v katerj živita dva naroda, ki govorita dva razna jezika. Vedel je tudi, da zahteva njegova vera, naj kot viši pastir za oba naroda skrbi v enakej meri.

Rajni knezoškof Wiery se je, kakor sem že rekel, potegnil za svoje katehete, ako ravno je bil po rodu Nemeec in mu gotovo še na misel ni prišlo, Nemcem delati krivico. Poslal je dobro podpirano pritožbo ministerstvu, kterega je takrat vodil minister Stremayr. V tej pritožbi pravi med drugim: „Omenjeno skupno prošnjo niso samo skoro vsi učitelji krščanskega nauka, marveč, kakor sem že omenil, podpisali so jo tudi drugi duhovniki, ki slovijo kot šolski prijatelji in kterim se ne more podtikati narodna prenapetnost. Ta prošnja se je odposlala deželnemu šolskemu совету in ima le samo ta namen, naj se šolski poduk tako uravna, da bode krščanski nauk donášati zamogel dobrega sadu.“ On v tej pritožbi navaja ravno tiste vzroke in dokaze, kakor kateheti in naznanja svoje začudenje, zakaj da deželni šolski svet ni gledal in maral za tožbe in dokaze katehetov.

V tej vlogi na ministerstvo se pa še nahaja nekaj zlo imenitnih opazek ali besed, ktere jasno kažejo, kako reč zastran ljudskih šol na Koroškem stoji. V tej pritožbi stoji to-le (bere): „Želja slovenskih občin, da se šolo obiskovajoči otroci v znanje nemškega jezika peljejo, je gledé na tukajšne razmere, posebno na jezikovni meji, popolnoma opravičena. Tudi kateheti v svojej prošnji pripoznavajo, da je to zahtevanje opravičeno in si dovoljujejo staviti predloge, kteri se jim dozdevajo primerni, da se to doseže. Proti čemur pa podpisani ordinarijat v prid šole, kakor tudi in to posebno v prid krščanskega nauka in v prid pobožne omike in obnaše slovenske mladine, ki se naslanja na krščanski nauk, ugovarja in ugovarjati mora, je to, da v večini slovenskih občin prvaki prenapeto vpijejo, naj se nemški jezik vpelje kot učni jezik, in drugič to, da se to prenapeto zahtevanje preradovoljno spolnuje. (Čujte na desnici.) Žalibog je neovrgljiva resnica, da ti občinski zastopniki mislijo, da je ljudska šola za to, naj se otroci naučijo tujih jezikov in

da so ti možjaci rade volje darovati vso pravo omiko, da se šolarji le navadijo nemščino nekaj lomiti.“ (Čujte! čujte! na desnici!)

Tako je govoril nemški knezoškof, kateri je dobro poznal svoje prebivalce, ki je vsako leto po slovenskih farah birmoval, sam pridigoval, h kateremu je lahko prišel vsak Slovenec in kateri ni bil toliko vnet za slovenščino, da bi bil z vsakim Slovencev slovenski govoril, marveč še le potem, če kdo ni znal nemško in ga je za to prosil. To je vendar mož, kteremu po pravici gre sodba o tej zadevi. In on je do tal obsodil in zavrgel take šolske razmere, zraven pa tudi tiste kričače, ki hočejo, da bi reč tako še dalej ostala pri starem.

(Dalje prihodnjic.)

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Vetrinjske okolice. (Resnica v oči k olje) ali kdor resnico gode, dobi gosli za ušesa, — ta naša beseda se je spet skazala resnična. Zavaljo mojega dopisa v št. 7 so najprej v Vetrinji Nemci in nemškutarji padli kakor razdraženi sršani na gosp. fajmoštra, v Celovci pa je časnik „Fr. Stimm.“ prinesel to-le: „Herr Einspieler hat es unternommen, in seiner Zeitschrift „Mir“, was „Friede“ heissen soll, allein den „Krieg“ bedeutet, dem (!) hochgeehrten Abgeordneten der Landeshauptstadt Klagenfurt Hrn. R. v. Moro auf eine Weise zu besudeln, wie es sonst wohl auf dem ganzen weiten Erdenrund Niemand im Stande ist, als die ecclesia journalistica.“

Dvema gospodoma sem torej sitnosti napravil, kar mi je iz srca žal. Zastran gosp. fajmoštra pred Bogom in vestjo povem, da so pri tem mojem dopisu čisto nedolžni in še o njem nič vedeli niso in še zdaj ne vejo, kdo ga je doposlal.*) Gosp. prof. Einspieler so pa tako že več ko 30 let navajeni vseh sort zmirjanje in obrekovanje po nedolžnem in krivici prenašati. In tudi zdaj jih „Freie Stimm.“ spet po krivici črnijo; kajti kar sem o gosp. L. žl. Moro pisal, je vse čista resnica. Kar sem o njem pisal, „besudelt Herrn v. Moro nicht, auch in dem Kleide der von den „Fr. St.“ an mehreren Stellen gefälschten Uebersetzung nicht“, še menj pa tako, kakor sem jes pisal.

Pisal sem: „Menda tudi Moro so jo s krošnjami primahali iz Karnije in se naselili v Vetrinji“, to se pravi: „So sind etwa auch die M. mit Kraxen aus Karnien gekommen und haben sich in Victring niedergelassen.“ Ist das eine Besudlung? Naseliti se, heisst nicht sich einnisten, wie die „Fr. St.“ übersetzen.

Pisal sem: „Slovenske roke in glave so jim pripomagale do bogastva in imenitnosti“, to se pravi: „Slovenische Hände und Köpfe haben ihnen zu Reichthum und Ansehen verholfen.“ Ist das eine Besudlung?

Pisal sem: „In tudi še zdaj so še delavci in uradniki v njih fabriki večidel Slovenci. Ja! prva roka in glava, tako rekoč duša cele fabrike je slovenske krvi“, to se pravi: „Noch jetzt sind die Arbeiter und Beamten in ihrer Fabrik grösstentheils Slovenen. Ja! die erste Hand und der Kopf, so zu sagen: die Seele der ganzen Fabrik ist

*) To potrди tudi vredništvo.

slovenischen Geblütes.“ Ist das eine Besudlung? Die „Fr. Stimmen.“ mussten diese Stelle, damit der „Setzerjunge“ einen sein sollenden Witz anbringen konnte, folgendermassen fälschen: „Die Seele der Fabrik ist somit slovenisches Blut.“

Pisal sem: „Odkod torej to, da se gosp. žl. M. v deželnem in državnem zboru kaže takega nasprotnika Slovencev?“ To se pravi: „Woher kommt es also, dass sich Herr L. v. M. sowohl im Landtage als auch im Reichsrathe als ein so grosser „Gegner“ zeigt, nasprotnik ni „Feind“, kakor so prestavile „Fr. St.“ Ist das eine Besudlung? V lanskem deželnem zboru je gosp. L. žl. Moro poročal o ljudskih šolah na Koroškem in povdarjal, naj deželni zbor svojo zahvalo in zaupnico izreče za sedanjo šolsko postavu, kar se je tudi sklenilo. Slovenci pa nočejo brezvernih, nemškutarških in osemletnih šol; ali torej gosp. L. žl. M. ni Slovencev nasprotnik? V državnem zboru na Dunaji se je gosp. L. žl. M. že dvakrat oglasil za nasprotnika Slovencev.

Pisal sem: „To pride odtod, ker nihče iz M. rodovine ne zna in se tudi ne uči slovensko. Znaajo italijansko, francosko in angleško, za jezik svojih najbližnjih sosedov pa nič ne marajo. Dalje malokdaj hodijo med prosto ljudstvo, in s kterimi se obhodijo in pečajo, ti znajo nemško in potem takem mislijo, da zna vse nemško,“ to se pravi: „Das kommt daher, weil kein Mitglied der M. Familie slovenisch kann und auch nicht lernt. Sie können italienisch, französisch und englisch, um die Sprache ihrer nächsten Nachbarn kümmern sie sich aber nicht. Sie kommen ferner selten unter das gewöhnliche Volk, und mit denen sie umgehen und zu thun haben, die können deutsch und darum glauben sie, dass Alles deutsch kann.“ Ist das eine Besudlung?

Kar sem pisal o žl. Moro-vej družini in o gosp. L. žl. M. torej nobena živa duša po pravici ne more imenovati „Besudlung“ to je osiranje. Zatorej tudi to ne more res biti, kar so „Freie Stimm.“ raztrobile, da je M. družina hudo razžaljena in njih delavci vsi razkačeni. Moj dopis je le hud trn v peti tistim liberalnim kričačem, ki po vsej sili hočejo, da bi tudi Slovenci še dalej ostali v krempljih „fakcijske opozicije“ in držali s tisto stranko, ki hoče sedanje ministerstvo vreči, in se spet na liberalnega konja vستي, naj velja kar rado.

Iz Borovske okolice. (Nekaj o pokončevanju gozdov.) Srce mora boleti rodoljuba, ko vidi, kako se gojzdi in gore pokončujejo v našem obližji. Vzemimo tu Maceno, katera je gotovo precej daleč okoli znana gora. Ta pred malo leti še tako lepo zeleni vrh zdaj že kaže gola rebra, in kar še ni dosti neusmiljena sekira pokončala, to je še hudobna roka zasmodila in uničiti pomagala. Lani je bilo blizo 20 drvarjev in voglarjev, vsi sami tujci, in letos pa pravijo, da jih boše prišlo še več. Ti delavci so skoraj vsi iz preblazene Italije. Kako to; ali domači ljudje res niso ali ne marajo za to delo? Predlanskim je Bajtiškim gospodom v glavo padlo, vse domače t. j. Selske drvarje in voglarje iz Sel odpraviti in na mesto teh tujce v to delo poklicati. Sklenjeno in tudi spolnjeno. Domačim težakom ni kazalo družega, kakor šila in kopita

pobrati in iti po svetu s trebuhom za kruhom. Za neoženjene to ni bilo kaj toliko hudega, za oženjene pa je bilo strašno hudo in žalostno. Morali so pustiti doma svoje mile in drage, ne vedoč, kdo jim bode služil vsakdanjega kruha. Večina teh naših korenjakov je šla na Zgornje Štajersko, kjer so dobili še precej dober zaslužek. Torej vresničil se je pregovor, ki pravi: da Bog Slovenca nikdar ne zapusti. Poklicani tujei Italijani pa pri pičlem zaslužku niso mogli izhajati in gospodje so jim morali še nekaj po vrhu dati, da so jih mogli z lepo spraviti nazaj na Italijansko. Na koncu naj še stavim to-le vprašanje: Leta 1879 meseca marca je bila od c. k. deželne vlade oklicana naredba, ki ojstro prepoveduje, v hudih strminah napravljati prevelike frate; — ali ta naredba velja tudi za fužinsko gospodo? — Pri Mühlbacher-jevem fužini je nek „importiran“ Nmec; slišal sem praviti, da ta gospod na vse kriplje dela za Velikonemčijo. Slovani, ki so prišli iz drugih dežel na Korosko, nikomur ne storijo ničesar žalega, pa kako naši liberaluhni časniki udrihajo po njih in jih zmirjajo „importirane“ Slovence!

Iz Kotmirske občine. (Občinske rajtengge; mili darovi; protest.) Vetrinjski župan Seebacher po domače Jezernik je res vse hvale vreden, da vsako leto občinsko rajtengo na črno tablo obeša, da jo vsakdo lahko pregleda. Mi Kotmirčani nismo tako srečni, da bi takega župana imeli. Račun naš ni nikoli na tablo nabit, ja primerilo se je, da bi dva posestnika bila ga rada malo pregledala, pa gospod župan ga ni mogel najti in pokazati. Le čuditi se je, kako se morejo občinske priklade izrajtati in na posamezne občinarje razvreči. Naše priklade znašajo že 7 do 8 odstotkov. — Lansko leto sta vihar in toča par vesi hudo poškodovala; v Ivovljah je bila poškodovanim četrtrinka cesarskega davka odpuščena. Pričakovali so poškodovani, da bojo morebiti tudi nekaj od tistih milodarov dobili, ki so se nabrali, nekteri sicer le samo za Hodiše in Vetrinj, nekteri pa za vse poškodovane vesi. Pa nič se ne sliši, da bi se bilo kaj delilo. — Tudi pri nas se vse huduje na gosp. župana, da je tisti razupiti protest proti dr. Vošnjaku podpisal. Gotovo ni jih v celej občini 5 ali 6, ki bi hoteli, da bi se njih otroci v nemškem jeziku podučevali in celih 8 let v šolo hodili. Če bode treba, cela občina se bode potegnila za slovensko in šestletno šolo; zraven se pa naj tudi nemško uči in nedeljska šola spet vpelje.

Iz Tinske okolice. (Gasilna straža; železniška postaja; nekaj o šoli.) Mladi učitelj v Tinjah si veliko prizadeva, da bi tudi iz Tinske okolice nekaj možakov pridobil za gasilno stražo v Grabštani. Ta straža ima težko nalogo in dober namen: Pomagati, ko v bližnjavi gori. Ko je pred nekimi mesci na Sepci gorelo, se je straža kaj lepo in moško obnašala. Pa straža ima tudi še drugih namenov, ki pa niso tako hvale vredni. Čemu so tisti shodi ravno v sabotah, pri kterih se človek lahko navadi ponočevati, pijančevati, božjo službo zalezati. Tudi je v Grabštani tisto gnezdo, iz kterega se prenapeta nemškutarija in piškavi liberalizem zaseva in širi po celej okolici. Kako so se nekteri

gasilne straže po pogrebu ustreljenega Wedenigovega sina obnašali, ljudje ne bojo tako hitro pozabili. — Cela Grabštanjaska okolica, ki znaša 7—8000 duš, je pri vodstvu južne železnice prošnje vložila, naj bi brzovlak (Schnellzug), ki se po letu vozi, obstal tudi na Grabštanski postaji. Res bi bila živa potreba, da se ta prošnja usliši. — Mladi učitelj v Tinjah, ki družnike za gasilno stražo lovi, ne zna besedice slovenske; otroci pa ne znajo besedice nemške. Taka šola mora sadu roditi, da je jojmena. Bojje in modrejše bi mladi gospod ravnal, ko bi slovensko slovnico in berilo v roke vzal in se učil, da bi vsaj zastopil, kaj si bolj odraščeni fantje in dekleta ljubeznjivega pravijo.

Iz Podjunske doline. (Župani pozor! — Nesreče.) Res je temu taka, kakor je „Mir“ poročal, da že greva marsikterega župana, ki je protest zoper gosp. Vošnjaka podpisal. Gosp. Jože Polcer, župan Rikarske občine, ni se izneveril svojemu slovenskemu narodu, on le nemškega pisma ni prav dobro razumel in torej ni prav vedel, kar je podpisal. Gosp. J. P. je vselej pri vseh volitvah potegnil s Slovenci, je vselej bil za krščansko, slovensko in šestletno šolo, on je torej bil, je sedaj in ostane Slovenec po duši in misli. Na sv. Jožefa praznik je bil na somnju v Doberlivesi, tam so mu ponudili protest, naj ga podpiše. Tam v šumu in trušu ni dobro prebral pisma in v naglici ga tudi ni prav zastopil, zraven pa je videl že več podpisanih imen slovenskih županov, in tako se je zgodilo, da je tudi on pristavil svoje ime. Zatorej gosp. župani pozor, dobro glejte, prebirajte in premišlujte, kar se vam ponuja in vsiljuje za podpis! — Velikokrat so naši časniki že opominjali in prosili, naj ljudje pametno in previdno ravnajo pri streljanji, da se kaka nesreča ne prigodi. Iz Železne Kaplje slišimo praviti, da ste se na Krstnico prigodile dve nesreči. Nek 24 let stari fant je dinamitno patrono na roci držal, jo zasmodil, pa pozabil jo proč vreči. Patrona mu je dlan tako raztrgala, da so prsti semtertje na tleh ležali in da so mu morali v Celovski bolnišnici celo roko odrezati. Ravno tam je tudi poštar seveda bolj po nesreči ob eno oko prišel. Donašal je kamenje za basanje možnarjev, pa buti nek večji kamen na tla, tako da mu drobež v oko štrkne in ga menda oslepi. Zatorej varno, varno, da gosposka ne bode prisiljena, tako priljubljeno streljanje celo prepovedati. — Slana in zmrzlina je po vinogradih, vrtilih in po polji precej škodovala. —

Na Prevaljah. (Občinske zadeve.) Ker sprejemate v svoj mnogo obrajtani „Mir“ dopise iz žuljavih kmečkih rok, gotovo tudi ne bote zavrgli, kar vam piše klešč in kladiva vajena kovaška roka. Dovoljite tedaj, da vam razjasni moj prvi dopis nekoliko naše občinske zadeve, ktere niso ravno v naj boljšem stanu. Nenavadno se krčijo vrste naših občinskih očetov, zato so se pa tudi pri občinskej seji 10. marca zbrani odborniki žalostnega srca spominjali že pomrlih in odišlih občinskih zastopnikov, na priliko gosp. župnika Črnica in gosp. Jožefa Skerbinca, od kterih prvi je umrl, drugi pa je odišel gori nekam na Korosko. V znamenje spoštovanja do obeh so pri imenu prvega vsi zbrani očetje iz sedežev vstali, drugemu pa so svoje enoglasno sklenjeno pripo-

znanje pismeno na znanje dali. Od 18 odbornikov, ki so bili leta 1879 v občinski zastop voljeni, jih zaseda že precej skrčena kopica naše svetovalne stole, pa tudi te trpinčijo mnogotere nezgode, pomanjkanje denarja, če dalje bolj drage šole in nadležne raznovrstne prošnje preobilno skrbi prizadevajo, tako da bo marsikteri milo zdihnil, ako volitev spet nanj pade. In vendar so nam nove volitve že tako blizo — pred durmi! Pa kje bomo poiskali župana, ki bi bil kos pri toliko nasprotnih razmerah in značajih svoji težkeji dolžnosti zadostovati? Naj reče torej kdo, kar mu drago; jaz pa trdim, da fužinar in kmet se nikedar in nikoli ne bota mogla v eno ponev djati. Kmetje sicer pravijo, da bodo le kmeta volili, pri znanej kmečkej nemarnosti pa bodo zmagali, kakor vselej, naši ojstri direktorji, debeli učitelji in drugi veljavni mogočnejši, ki so težki na možnji in gladkih jezikov. In tako bodo zopet kmetje za tri leta podjani, in med temi tudi še celó mogočni Strojanci, dasi tudi se nam hlače tresejo, kedar njih zvon zabučí, ktereja jim je po večem Prevaljski kovač oskrbel, namreč znani lovec, rajni Jože Riedel. Dajte Strojanci, naj poprej čast Bogu, in za tem nam kovačem! Nam se zamorejo še mnogo let hlače tresti, vam pa ne, ker jih že skoraj imeli ne bote, če bote svoje lesove tako buzakljunsko modro izsekavali, kakor do zdaj. Tudi po vaših gorah vtegne prej ali slej seči Pliberškega grofa bogata in mogočna roka, ki je že toliko nekđaj premožnih kmetov po Črni, Možici, Uršuligori in še po več družih krajih ob tla vrgla.

Iz občine Doberlaves. (Nekaj o našem županu.) Z žalostnim srcem in z veliko nejevoljo smo brali, da se je tudi naš občinski predstavnik ali župan gosp. J. Z. zapisal v stranko fakijske opozicije. Ali kdo bi se temu čudil, ker se je Doberlaves izneverila nam Slovencem. Tu je že precej takih, ktere je slovenska mati dojila in govoriti učila, ki še nemško prav ne znajo, ki nam pa nasprotujejo ter nas pri vsakej priliki zaničujejo in zasmehujejo. J. Z. ni tukaj med nami rojen; on je pred nekterimi leti k nam prišel kakor priprost mesar; pri nas pa se je pošteno obnašal in tudi naše spoštovanje vžival in tako je imel srečo, da si je s časom precejšno premoženje pridobil in je tako postal posestnik kmetije, ki ima tudi oštarijo in mesarnico, kar je vse hvale vredno. Zakaj pa je začel zdaj tako postopati? Zakaj je podpisal protest zoper dr. Vošnjakovo interpelacijo? Kdo mu je dal oblast v takih slučajih tako svojevoljno postopati brez prašanja, ali bo drugim to po volji in v prid ali v škodo? Pri tem bi naj on tudi pomislil, da vse, kar ima, pridobil si je le od nas Slovencev, naj bi pomislil, da ga v njegovej pivnici in mesarnici obiskujemo skoraj sami Slovenci (ker pri nas Nemcev ni skoraj nobenega), naj bi daleč pomislil, da, ako bi ga mi Slovenci ne obiskovali, bila bi njegova pivnica in mesarnica prazna. Komu bi potem neki točil svoje vino in pivo, komu bi prodajal meso? Zakaj tega naš gosp. župan ne pomisli? To nas boli, da naš župan pri tako imenitnej reči ne dela in ravna tako, kakor skorej vsi — vsi želimo. Mi prosimo in želimo šestletno slovensko šolo, ne pa osemletne in nemške, mi hočemo prositi in se

boriti za pravice nam od države pripoznane in od samega presvitlega cesarja podpisane in podarjene. Prosim in borim se hočemo, dokler ne zmagamo, mi smo Slovenci in ostanemo Slovenci, zvesti Bogu, cerkvi, cesarju in državi! Zraven tega pa mi Nemcev ne sovražimo, ampak mi hočemo ž njimi v ljubezni in miru živeti in vživati pravice, kakor Nemci ali drugi narodi; to je: mi hočemo enakopravnost v šoli in uradu ravno tako kakor vsi drugi narodi.

Iz spodnjega Roža. (O šoli.) Ljudje hočejo sami nemške šole — to se pogostoma sliši. Na Bistrici ni nobenega nemškega otroka; ravno tako v Št. Janžu, v Kapli tudi nobenega; v Borovljah so med sto komaj 3 ali 4 nemški. Kdo pameten hoče nemške šole za take otroke? V Kapli je pred tremi leti šolski odbor hotel nemško šolo, pa vemo, kdo je imel tedaj prvo besedo. Zdaj je vsa druga, zdaj tožijo zoper nemškutarijo in prosijo za slovensko šolo. Tudi drugod je taka. Ljudstvo hoče slovensko šolo, potem še le poslednja leta zraven tudi nemško. Kdor se hoče nemščine kaj več naučiti, naj se uči v posebnih urah in zato naj učitelja plača. Ko smo za časov gosp. inšpektorja Rudmaša imeli slovenske šole, so otroci kaj radi in veseli v šolo hodili. Zdaj imamo pa nemške šole in nemške učitelje, in zdaj se otroci branijo v šolo hoditi. V Kapli, kjer je eden učnikov trd Nemec, so se otroci, namesto da bi v šolo šli, pri Dravi v logu ali v Trnjah po hosti klatili. Odtod tudi šolske zamude, zavoljo kterih morajo stariši plačevati ali sedeti. Zatorej se vse jezi nad županom Merlin-om, ki je podpisal pismo za nemško in osemletno šolo. Kaplovčani mislijo si osnovati sami svojo občino, naj gre Merlin in Podljubelj v Borovlje, da bojo vsaj vsi nemškutarji vkupej.

Od spodnje Zile. (Slovan gre na dan.) Brali smo v „Miru“, da se Slovenci zbujaajo, se oglašajo in od vseh krajev, kjer Slovenci živijo, prošnje pošiljajo na Dunaj, naj se slovenski jezik vpelje v slovenske šole in uradnije in naj se za vse Slovence v Ljubljani postavi viša nadsodnja. Tudi Jezerska občina na Koroškem je odposlala tako prošnjo. Ta občina je bila na Koroškem prva, pa vem še za eno faro, ktera se je na Koroškem oglasila druga. Fara sv. Lenarta pri sedmih Studencih blizo Podkloštra se je pridružila onim Slovencem, ki pri državnem zboru prošijo za to, da se v slovenske šole in uradnije vpelje slovenski jezik in naj se viša nadsodnja iz nemškega Gradca za slovenske dežele prestavi v belo Ljubljano. Ta prošnja se je odposlala prečastitemu državnemu poslancu gosp. dr. J. Vošnjaku, do katerega imamo mi koroški Slovenci največ zaupanja. — Zraven te vesele novice moram pa tudi naznaniti drugo pa žalostno. Nemci iz zgornje Zile v Kotičanah so nam Slovencem v spodnji Zili poslali nalašč človeka, ki je hodil od fare do fare in nabiral podpise za protest zoper gospod dr. Vošnjaka. Sam podpis temu nabiraču pa ni bil dovolj, tirjal je še en gold. za pot. Pripoveduje se, da je nek fajmošter slovenske fare res tudi podpisal in plačal. Ravno ta gospod se je Slovencem že pri poslednji volitvi za državni zbor izneveril in volil z liberalno stranko. Uni gospodje pa niso ne podpisali

ne plačali. Kaj bi le Nemci rekli, ako bi mi Slovenci tako dregali in šuntali po nemških farah?? Ali imajo Nemci res vse druge in več pravice?

Iz Dobrove pri Borovljah. (O ribjoreji.) Naša kmetijska družba v Celovcu je v močvirji ali v mlakah pri Resenci poskušala, umetno ribjorejo napraviti. Kakor se kaže, skorej ni dvomiti, da se bode to podvzetje dobro obneslo. Ti bajaranji ali te mlake dosedaj niso bili kaj vredni, znanprej bojo pa Resenčani od njih vsaj nekaj dobička imeli. Družba jim hoče tudi na leto primerno najemnino plačevati, pa hoče za to tudi pravico imeti, svojo ribjorejo v bajaranjih tudi varovati. V ta namen so bili sosedje poklicani, naj se posvetujejo in svojo voljo naznanijo. Vsi pametni možje so dobri namen imenovane družbe spoznali in pohvalili, — le dva med njimi sta hotla jih motiti in trdita, da je to le past ali stava, v katero bode kmetijska družba Resensko sosedsko lovila in jej veliko sitnost napravila. To svojo salomonsko modrost sta ta dva možjaka prodajala v nemškem jeziku, tako da mi je moj sosed na uho zašepetal prašanje: Ali sta ta dva judovska hauzirarja ali kočevarja, ki sta prišla fige na prodaj ponujat? Pojdite z nemščino med Slovenci rakom žvižgat, med Slovenci se govori le slovensko!

Iz neke slovenske doline. (Stara pa vendar še imenitna resnica.) Gotovo je že čez 20 let od tega, kar so moj rajni oče (Bog jim daj nebesa!) domov prišli od občinske volitve. Mlad sem še bil, pa vendar me je srbelo vedeti, ktere može da so izvolili. Drznem torej rahlo barati: „No atej, kateri so pa bili izbrani za občinske (gmanjdske) može?“ Gladko mi na pamet povejo vse može. Ves začuden poprašam: „Ali res ni bilo boljših in značajnejših; na kaj ste pri volitvi pa gledali? Med njimi so znani pijanci, lažniki, slabi gospodarji in razuzdanci.“ Nejevoljno mi oče odvrnejo: Vse to je res, pa c. k. komisar nam je pred volitevjo naročil, naj pred očmi imamo take može, ki bodisi kolikor toliko nemški znajo in potem naj si ti izbrani može izmed seboj tistega izvolijo za župana, ki najbolj nemško zna. — Aha, zdaj vemo, kam pes taco moli in odkod to, da so skorej vsi občinski odbori najhujša gnezda prenapete nemškutarije. Taka je bila za časov liberalnih ministerstev; zdaj bode gotovo druga: liberalci so imeli svobodo na jeziku, v srci in djanji pa najhujšo silo. Sedanje ministerstvo grofa Taaffe-ja ima enako pravično mero za vse narode, njegovo geslo je: Vsakemu svoje!

Iz Št. Ilja v Rožni dolini. (Marsikaj.) Lepa in prijazna je Rožna dolina, skoz katero teče bistra Drava. Krenoš na levo stran, prideš v prijazno Št. Iljsko ves; rodovitno polje in senožeti ti nproti smehljajo. Pa žalibog prepir in pretep se pogostokrat godi. Naš gosp. fajmošter vsako nedeljo in vsak praznik nas s pridržnice ljubeznjivo in očetovsko učijo in svarijo, pa vendar vse nič ne pomaga. Jaz nočem nikogar črniti in dolžiti, le povem, da je naj novejši ukaz, ki so ga naš deželni predsednik ravno kar na svitlo dali, res zlata vreden. Zakaj to je dokaj grda in pogubna navada, da krčmarji med božjo službo točijo in pijancem potuho dajejo. Tudi naš gosp. učitelj Zagode je pravi mož na svojem mestu, tudi on gosp. fajmoštra zvesto podpira, tudi on svari in se dokaj

rad slovensko pogovarja in učence lepo po domače uči. Seveda ima tudi svoje nasprotnike, — pa kdo bi jih ne imel, saj še Bog sam ne more vsem prav narediti. Pri žganji se marsikaj krivičnega godi; Bog nas varuj te strupene pijače, ki je sto in sto ljudi na beraško palico spravila in v prezgodnji grob prekucnila. Še nekaj bi Vam rad na ušesa zašepetal, da se namreč pri nas še celó ženski spol prepira, pa danes rajši molčim in ne povem, zakaj? Rajši še enkrat ponovim lepo in srčno zahvalo gosp. deželnemu predsedniku za gorej omenjeni ukaz in svojo srčno željo izrečem, naj bi se le tudi zvesto spolnoval! Pa žandarmerija je daleč in gospod župan in njegov sluga še daleč. Ali bi ne bilo veliko bolje, ako bi si mi Št. Iljčani osnovali sami svojo občino in imeli župana med nami v naši sredi, ne pa daleč tam gorej v Vrbi ali v Dvoru?!

Iz Ljubljane. (Občinske volitve.) Slava Slovence: Ljubljana je spet naša, spet je črna Ljubljana postala bela — slovenska. Hvala Bogu, podjali smo nasprotno stranko „fakcijske opozicije“. Delalo se je od obeh strani na vso sapo in vdeležilo se je volilcev toliko, kolikor še nikoli. Liberalci so dva volilca celó na stolu prinesli v voljnišnico, pa tudi denarjev so ti gospodje darovali groza veliko. Pripoveduje se po mestu, da je eden nemčurskih premožnežev očitno povedal, da jih še nobena volitev ni stala toliko denarjev, kakor ravno zadnja. Pa vse je bilo zastoj: Naši korenjaki so stali kakor stebri. Od 231 volilcev v III. razredu so dobili naši 185, v II. od 572 volilcev 328 in v I. od 243 volilcev 127 glasov, torej skupno 640, liberalci pa 406 glasov, naši torej za 234 glasov več. Zdaj imamo Slovenci v mestnem odboru večino, namreč 16 naših odbornikov proti 13 nasprotne stranke, pa še to ni prava in cela pravica; kajti Ljubljana šteje 21.000 Slovencev in 5000 Nemcev in nemčurjev. Slava in hvala voljilec! Ne samo Kranjska, cela slovenska zemlja se torej srčno veseli po 13 letni vojski in stiski te sijajne zmage: Srce naše je spet zdravo — slovensko!

Od Celja, 10. aprila. (Nesreče čez nesreče.) Denes teden okoli poldne videl se je od tod velik požar blizo vrha konjiške gore. Zdaj smo zvedeli, da je pogorela polovica vesi Kamenske gore („Steinberga“) v Črešnjski fari. Posestnikov nobeden ni bil zavarovan proti takšni škodi, ker ljudje še dacij plačevati ne strpé. Dvema samicama zgorel je tudi ves prihranjen denar, eni 50 gold., drugi celo 70 gold. Najbolj omilovanja vredna pa je ena hiša, katero par let sem nesreča za nesrečo obiskuje. Mlada gospodinja postala je prerano vdova. Poskušala je sama gospodariti pa ni šlo. Zdaj se jej ubije vol, ki je čez skalo padel, zdaj jej pogine telica, zdaj pride še ob kravo. Vdova se lani zopet omoži, misleč, da z novim gospodarjem bo srečnejši. Nekaj časa šlo je na boljše. Pred tednom poslala sta mladega dediča h krstu — ali v ponedeljek zgorelo jima je vse pohištvo. Bolna gospodinja se je sama komaj iz postelje rešila, ker domači ljudje bili so vsi na polji. Zatrosili so ogenj otroci bajtarice, ki so bili celó sami doma. Še otroci bi bili zgoreli, ako bi jih ne bili sosedje oteli. Čast. gosp. župnik so bili ravno na potu k sosednjemu gosp. župniku, jim

pomagat otroke za veliko noč spovedovati. Kar slišijo delalce v bližnjem vinogradu vpiti: Črešnjiški farovž gori, pojdimo gasit. Vsaki si lahko misli, kako strašno je ta glas zadonel čast. gosp. župniku na ušesa. Deset dolgih minut leteli so skorej brez sape na bližnji vrhunec, od kodar so se še le prepričali, da požar je sicer v njihovi fari, pa precej daleč od cerkve in od farovža. Ubogi pogorelci so tembolj omilovanja vredni, ker že na veliki petek zjutraj je spomladanski mraz sadju mnogo škodoval, denes pa je na poparjeno cvetje še mrzel sneg padel. Bati se je, da bode ta drugi mraz tudi trti jako škodoval. Ako pa ljudem še letos vinogradi ne prinesejo toliko zaželjenega pridelka, potem jih pride mnogo poštenih kmetov na beraško palico. Bog pomagaj!

Od sv. Ane v slov. goricah. (Osem letna šola.) Tudi tukaj so stariši silno razburjeni zaradi osem letnega šolanja, zlasti tisti siromašni, ki naložene globe ne morejo plačati, ako svoje otroke doma obdržijo in potem hajdi ž njimi v ječo. V šolo pa hodijo že veliki otroci sposobni za vsako delo. Nekterim fantom bi smeli že z mirno vestjo v roke dati vsako orodje, lahko bi že drva cepili itd., a deklicam kolovrat, da bi ne tratile zastoj dragega časa po šolskih klopeh. Saj, ako je nemški gospodar, a naš mili materni jezik hlapec v šoli, ga Boga, koliko se bodo otroci učili v takih ponemčenih šolah naučili! Menda dobro brati in pisati? Nikakor ne. Slovenščina se prav učiti ne sme in ljube nemščine se samo nekaj besedic navadi, a potem, kader iz šole stopi, vrže knjige in vso šolsko robo v „zapečnjak“ in vse je pozabljeno, celo potrebnih molitev ne zna moliti. Ubogi dušni pastirji naj bolj uvidijo sad ponemčenih šol. Mnogi, da mnogi bi silno radi že svojega sinčka in hčerko doma imeli, posebno po letu, da bi živinico pasli ali druga majhna dela opravljali, ali morajo se mučiti do 14 leta po šolskih klopeh brez - vspeha, samo da se potem že tu in tam sliši od silno razuzdane mladine. Le poglejmo v cerkvi take popačene paglavce, ki tako dolgo v šolo hodijo, kako se obnašajo pri službi božji, oh groza me je! — A v kratkem je naš nadučitelj oznanil, da morejo vse občine prošnjo vložiti pri okrajnem glavarstvu, da se otroci vsaj po letu iz šole rešijo; hvala toraj gosp. nadučitelju. — Posnemajte vsi. — Drugokrat spet kaj. (Prosimo. Ured.)

Iz Ptuja. Tudi nam dobroznani Ptujski nemčurji so napravili prošnjo, ktero namenijo poslati ministerstvu in državnemu zboru, da naj se v ljudskih šolah, pripravnicah in tudi v uradnih slovenski jezik ne vpelja. Ker pa jim podpisov menjka, sta to trudapolno delo prevzela nek mazač in učitelj risanja na gimnaziji. Z veliko knjigo pod pazduho lazita že več dni po gostilnicah in drugod povsod, kjer mislita kakega kalina privabiti, da se jima vsede na limanice. Zelo dobro bi bilo, ako bi ta dva rogovileža pomislila, da le z žuli Slovencev zasluženi kruh uživata in se mastita. Ako bi se le z zaslužki od Nemcev v Ptuj živiti hotela, gotovo bi njima ovsenega kruha menjkalo, akoravno se oves jako ceneje dobiva. Pozor tedaj Slovenci, da takim ljudem v kremplje ne zablodite! Trudimo se marveč, da z rodoljubnimi korenjaki, katerih se v Ptuj lepo število na-

haja, dosežemo, kar nam je najdražje. Sloga le pa bo nas privedla do cilja.

Kaj pišejo naši časniki?

Vsi naši časniki so pisali o Ljubljanskih volitvah, spodbujali volilce, naj volijo naše može in jih naganjali, naj nobeden ne izostane. Besede so padle na dobro zemljo in zmagali so Slovenci sijajno: Slava volilcem!

„Učiteljski Tovariš“ odgovarja na vprašanje: „Kdo je barbar?“ tako-le: „Le barbar in človek brez srca mora biti, kdor svojemu bližnjemu zavida podkud v njegovem maternem jeziku.“ — No kaj porečejo k tem besedam naši pedagogi, ki tiščijo z nemškim učnim jezikom v prvi razred ljudskih šol?

Kaj dela politika.

Novega je v politiki malo: delegacije so se zbrale 15., državni zbor pa 18. aprila. — Vstaja v Dalmaciji in Hrcegovini je potlačena, pa delegaciji boste spet dovolile blizo 24 milijonov. — Finančni minister je na posodo vzel 37 milijonov, pa tako dobro opravil, da za 92½ gld. mora dati dolžno pismo za 100 gold; prej ko so liberalci zvonec nosili je za 100 gld. dobival le po 70 gld. — Med tem, ko se na Nemškem bližajo katoličanom boljši časi, razsaja na Francoskem, v Belgiji in Italiji še vedno katoliški cerkvi sovražni duh. — Na Ruskem rogovilijo in strah delajo nihilisti, tako da se kronanje novega cesarja od dne do dne odlašja. — Angleži se bojo s katoliškimi Irci menda vendarle spomirili; dosedanji najemniki bojo zemljišča od grajščakov odkupili in pravi posestniki postali.

Gospodarske stvari.

Sadjereja.

Ker vem, da Slovenci radi sadje sadijo, jim dajem na znanje, kaj je shod avstrijskih sadjerejcev lanskega leta na Dunaji posebno priporočal. Po dolgem posvetovanji so tam zbrani skušeni sadjerejci sledeče desetero sort jabelk in hrušek za naše bolj gornate dežele priporočili. Imena so zaznamovane, kakor se berejo v bukvah za sadjerejo.

Jabelka.

1. Zimska zlata parmena, kaj lepa in rodovitna rajnetta.
2. Pariški rambur tudi rajnetta (kosmač) iz Kanade, kaj velik sad.
3. Beli zimski tafentar, naš navadni tafentar.
4. Šampanjska rajnetta (verseilska) sad se drži celo leto.
5. Velika Kasselska rajnetta, se tudi prav dolgo drži.
6. Siva jesenska rajnetta, našemu kosmaču podobna, sad pa je večji.
7. Rudeči jesenski kalvil.
8. Hrisovska jabelka, tudi deviška, kaj rodoviten, sad rudeč.
9. Rajnetta Ananas, zlat debel sad, drevo začne zgodaj roditi.

10. Beli plamenit kardinal kaj rodoviten zimski sad.

Kot namestne sorte so priporočili še:

- a) Jabelko car Aleksander, prav žlahten in zeló debel sad.
- b) Orleanska rajnetta, žlahten okusen zimski sad.
- c) Kantovo z Gdanska, dobro raste, je kaj rodovitno drevo.
- d) Parkerjev peping, siv debel sad, drevo trdno.
- e) Beli astrakan zeló rodoviten, zori že konca julija, v krajih se imenuje: „Št. Jakopelčno jabelko“.

(Konec pride.)

Za poduk in kratek čas.

Nek prijatelj nam je izročil dvoje pisem, eno pismo je pisalo kakih 18 let staro dekle, uno pa nek oženjen posestnik, ki je tudi občinski svetovalec in pameten, premožen pa spoštovan mož. Dekle in mož sta oba hodila na enej in istej vesi v eno in isto šolo le s tim razločkom, da je tedaj, ko je mož v šolo hodil, učilo se nemško, tedaj pa, ko je hodilo dekle, učilo se slovensko. Svojemu stricu je pisalo dekle po slovensko, mož tudi temu stricu pa nemško; oba sta poročala stricu neko nesrečo. Sedaj pa berite!

Dekle piše tako-le;

Dragi gospod stric!

Jaz vam pišem par besedi, kako se pri nas godi.

Strašna nesreča se je zgodila pri nas v neki hiši na velikonočni torek: mati dveh otrok in njena dekla ste šle iz hleva gnoj nosit; uboga sirota pusti otročiče, deklico s tremi letami, dene ga na peč, in fantiča z enim letom dene v drugo sobo v zibelko. Ko ste nekaj časa delale, gre gledat, kako se otročičem godi. Ko dari v sobo odpre, vidi polno dima in deklico mrtvo in vso opečeno; ona vzame hitro deklico in jo nese vun, sosednja leti hitro po fantiča v drugo sobo, in fantič je bil še enmalo živ, potem pa je naglo umerl, ni nič opečen, ker ga je le dim zadušil; zopet druga sosednja je med tem hitela zvonit, da so ljudje prišli gasit, sicer ni nič družega zgorelo, le kar je bilo na peči in blizo peči, ker je pri peči goreti začelo. Pa tudi ona je zbolela od žalosti, ker sta mogla nje prva dva otročiča tako strašno smrt storiti. Bog obvaruj vsacega pred tako nesrečo! Na veliko noč smo imeli sneg in tudi v pondeljek še, in precej je mraz, pa sneg je vendar že skopnel. Zopet je prišel pust in se jih bo zopet nekaj oženilo, in naših fantov petje se bo zopet razlegalo po vasi, da jih bo veselje poslušati, ker daleč okoli ni tacih pevcev.

Mož — občinski svetovalec — pa piše svojemu stricu po nemško in sicer tako-le:

Libster Herr Ongel!

Ich müs ihnen einen Bar zeilen berichten was in haite geschehen ist es ist Traurig zu Erzelen die ganze geschichte bei ist ein Madel mit 3 Jahre Ferbrent und eine Knabe mit einen Jahr durch den Rauch derschickt weil der Knab in der 2. Zimmer war in der Wige. Das Madel war auf den Tehm*) ver-

brennt weil die Mutter so nach lesig war weil die Zinchölzlan auf den Tehm waren und sie nicht wöckgeramt hat und durch Kihn ist das Veier aus komen der Vater war in der Albe sie chat aber zu Haus mist gefirt, und aso um vorsichtig das sie nit einmal in Zimmer geschaut chat was die Kinder tun oder was in Zimmer ist erscht dan wen sie eimal von der mist vertig war dan komst sie in Zimmer mach sie die Tir auch und schlagt das Rauch aus von Zimmer und dan macht sie ein Lerm und komen beraiz von ganzen Dorf die Leite zu und bringent die Toten Leige chiraus, zu glick das das Wasser in die der nähe war sonsten war noch gresere unglück so mache die um verlesigen Laite bai mir chat sich ein Halter angetragen in der Albe.

Slovenci! ki znate slovensko in nemško, razsodite sami, kdo je lepše pisal, mlado dekle, ki je pisalo v maternem slovenskem jeziku, ali pa priletan mož — svetovalec, ki je pisal v tujem nemškem jeziku: tako je sadje, ki ga donša posilno nemško podučevanje v slovenskih šolah. Slovenci! bodite pametni: Naj prej materni, potem tuji jezik!

Smešničar.

Nek upnik zagleda svojega dolžnika v krčmi. „Aha — mu jezen reče — za vino imate še denar, za-me pa ne!“ — „Prijatelj“, odgovori mu ta, „Vi le vidite, da vino pijem, pa ne da ga — plačujem.“

Kaj je novega križem sveta?

* Imeli smo belo veliko noč; skorej celi veliki teden je vlekel mrzel, ojster veter; veliki petek je bilo jasno in zmrazjeno pa slane vse belo; pondeljek pa je jel sneg cotati, da je bilo vse belo kakor o božiču. Zdaj pa imamo prav apriljsko vreme: jasno pa oblačno, toplo pa mrzlo, solnce pa dež; na polju, po vrtih in travnikih se lepo kaže.

* (Varno s petrolejem!) Une dni se je neka stara gospa tukaj v Celovcu zvečer v svojo lampico na mizi zadela in jo zvrnila tako nesrečno, da je petrolej oblił njeno obleko. Pri tej priči je bila skoraj vsa ognja in gotovo bi bila zgorela ona in še hiša, ako bi na njeno grozno vpitje ne bili ljudje na pomoč prileteli. Sirota leži na opeklinah bolna, ima globoke rane in trpi grozne bolečine. Zdravniki so se celo bali za njeno življenje.

* (U m o r.) Blizo Velikovca so na nekem humcu našli znanega potepuha Streicher Jožefa mrtvega. Črepina mu je bila prebita. Kdo ga je ubil, ne ve se gotovo, pa sum na to leti, da so njegovi tovarši se ž njim sprli, morebiti pri delitvi kakega ropa in potem ga ubili.

* (N e s r e č e.) Na Osojskem jezeru se je meseca marca mlad posestnik utopil. Pripeljal se je on in še nek železniški čuvaj iz Sattendorfa v Osoje. Čuvaj se je skorej vrnil domov. Med tem pa je navstal veter in jezero je gnalo valove. Mladi posestnik pa vendar vzame malo ladjico in jadra proti domu. Pa ni ga bilo domu in drugi den najdejo ladjico prekucnjeno. Prej ko

*) Teme heisst slovenisch die am Lande ober dem Ofen angebrachte hölzerne Liegerstätte. Vred.

ne so valovi ladjico prekucnili. — 28. marca je v Zadolah blizo Glinjan neka mlada gospodinja hotla nekaj sena raz peter dobiti. Ko pride vrh lestve ali lojtre se spodrkne ter tako nesrečno nazaj na gumno pade, da so jo morali takoj prevaditi s sv. zakramenti za umirajočo. — Ravno ta den je v Selah Zerjavov Nac, mož v narlepših letih, vozil kubikovec t. j. na štiri robe obsekan les. Les ta pa je bil precej dolg. Cesta, ki pelje raz Lubelj, v Sopotnici gre pa precej ovinkoma. Bilo je torej treba ta dolgi les v ovinkih odnašati. Pri tem odnašanju cepin spodleti tako, da je mož raz zid, ki je poleg ceste, v okoli 5 sežnjev globok prepad padel in revež je čez nekoliko ur svojo dušo izdihnil.

* (Gospod Janez Deržanič), kaplan v Št. Janžu pri mostiču, so stali pred sodnijo zavoljo tega, ker so zažugali, da hočejo nekega fanta ustreliti. Bili so pa za nekrivega spoznani in oproščeni.

* (Koliko se slovenski otroci v šoli nemško naučijo.) Pred nekterimi dnevi srečam na cesti fante, ki so ravno iz šole domu šli. Nek šolar me lepo pozdravi: „kuten Dak“. Jes ga nagovorim: Wo bist denn Du zu Hause? Šolar začne me belo gledati in potem reče: Kaj?

* (S cepinom ga je!) Poleg Loža na Notranjskem je nek drvar v gojzdu velikega volka s cepinom tako mahnil, da se pri tej priči pred naja združne. Zver tuli, zobe kaže, kremplje zasnaja, pa vse nič ne pomaga, — korenjak maha s cepinom po volku tako dolgo, da mu je bil konec.

* Nov slovenski časnik bode začel v Ljubljani izhajati s početkom 1. maja t. l. pod naslovom: „Ljudski glas“. Vrednik in izdatelj mu bode dosedanji vrednik „Slovenca“ gospod Filip Haderlap. Ker bode list na podlagi kerščanski in v narodnem smislu zastopal ves slovenski narod in ker je gosp. F. Haderlap koroški Slovenec, ter bode potegoval se za pravice koroških Slovencev, želeti je, da bi ga podpirali v dobri reči po svojih močeh. Izhajal bode po dvakrat na mesec ter veljal za celo leto 3 gold., letos pa od 1. maja naprej samo 2 gld. Kdor se želi naročiti, naj se blagovito ogласiti pri izdatelju pod naslovom: Gosp. Fil. Haderlap, vrednik „Slovenca“ v Ljubljani.

* (Mule so drage.) Naša vojska v Bosni in Hercegovini potrebuje blizo 16.000 do 18.000 mul, ki jej potrebno zalogo raznih reči dovažajo in za njo nosijo. Zatorej so mule strašno drage. Navadno velja mula v Dalmaciji 50 do 60 gold., sedaj pa plačuje naša vlada vsako mulo po 2 gl. na den, in lastniku, ki je ob enem tudi gonjač, tudi 2 gld., razen tega še hrano muli in gonjaču. Tako stane ena mula 150 gld. na mesec in lastnik, kateremu mula v last ostane, strašno veliko zasluži.

* (Zlata čednostna roža.) Šterta postna nedelja je v Rimu „rožna nedelja“. V ta dan blagoslavlja papež zlato, tako imenovano čednostno rožo. To potem poklonijo v dar katoliške kneginji. Ta roža blagoslavlja se v vaticanskej kapeli izredno slovesno in odpošlje se papežev kamornik, da izroči osrečenej kneginji to

krasno in jako dragoceno darilo. Letos je zlata roža namenjena na Dunaj, dobi jo namreč princezinja Štefanija.

Za spominek rajnega gosp. fajm. Jošta so darovali:

Č. g. župn. K. S.	1 gld. — kr.
„ „ „ K.	— „ 50 „
„ „ „ K. J. drugič	2 „ — „
„ „ „ L. J.	1 „ — „
„ „ „ R. M.	1 „ — „
Prej	28 „ 50 „
Skupaj	34 gld. — kr.

Duhovniške zadeve v Kerški škofiji.

Č. g. konsist. kanc. Lambert Einšpieler je imenovan za izpraševalca (iz pastirstva in kateketike) pri farnih izpitih. — Od patrona sta imenovana: č. g. Leop. Seunik, fajmošter v Reichenfelsu, za faro Dev. Mar. na jezeru, in č. g. Jože Jörer, fajmošter v Arijah, za faro Zweinitz. — Prestavljeni so č. gg. kaplani: Jože Kubica od Lipe v Zgornjo Belo, Ferdinand Moser iz Sveč (Wojčah) v Lipo, Anton Klemenčič iz Šmarja v Žabnice in Janez Deržanič iz Št. Janža na mostiču v Šmarje. — Umerla sta dne 14. aprila č. g. Jože Thellian, provizor v Šmartnu pri Silberberg, roj. l. 1840 - tedaj 42 let star in dne 21. aprila č. gosp. Jože Ihenthaler, zlatomašnik in fajmošter v Vogerčah - rojen dne 14. maja 1808 v Celji, poseč. 7. avg. 1831 - tedaj 74 let stari. N. v. m. p.!

Tržna cena po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica	4 41	5 —	4 15	4 51	4 32	4 75	4 90	4 47								
Rž	3 24	3 55	2 90	3 23	3 05	3 25	3 50	3 22								
Ječmen	2 87	3 —	2 75	2 92	—	2 50	2 90	2 77								
Ajda	2 41	2 50	2 50	2 44	—	—	2 50	2 41								
Oves	1 79	1 98	1 88	1 83	1 60	2 —	2 —	1 78								
Proso	—	—	1 90	—	—	—	—	—								
Ber	4 44	—	4 40	4 14	4 —	—	4 60	4 53								
Turšica	2 57	3 —	2 75	2 74	2 70	2 65	2 70	2 75								
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—								
Leča	—	—	—	—	—	—	—	—								
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fižol bel	—	—	3 75	—	—	—	—	—								
„ rudeč	—	—	—	—	—	—	—	—								

Na celovškem trgu se prodaja: kilo masla po 1 gold. 15 kr. do 1 gold. 20 kr.; sirovo maslo po 1 gld. 5 kr. do 1 gld. 12 kr.; kapunov en par po 4 gld. do 4 gld. 50 kr.; kozličev en par po 4 gld. 50 kr. do 6 gld.; jajec 12 za 20 kr.; špeh suhi po 85 kr. kilo. Drva bukove po 1 gld. 15 kr.; borove po 80 kr. kvadratmeter; 100 kilogramov ali en metrični cent sena po 2 gold. 50 kr. do 3 gold. 20 kr.; slame po 1 gld. do 1 gld. 35 kr.